

SKUPŠTINA CRNE GORE

Odbor za ljudska prava i slobode

Broj: 00-63-8/19-

Podgorica, 24. oktobar 2019. godine

INFORMACIJA

SA SASTANKA PREDSJEDNIKA ODBORA ZA LJUDSKA PRAVA I SLOBODE DR HALILA DUKOVIĆA SA SAVJETNICOM UN ZA LJUDSKA PRAVA ANJET LANTING, održanog u Podgorici 23. oktobra 2019. godine

Predsjednik Odbora za ljudska prava i slobode dr Halil Duković sastao se sa savjetnicom UN za ljudska prava Anjet Lanting, na njen zahtjev.

Sastanak je održan u Skupštini Crne Gore, 23. oktobra 2019. godine.

Savjetnica Lanting je svoj angažman u Crnoj Gori počela prije mjesec dana i njen zadatak je da podnosi Izvještaj stalnoj koordinatorki UN Sistema u Crnoj Gori Fioni McCluney i Komesaru UN za ljudska prava. Ima dugogodišnje iskustvo u oblasti ljudskih prava i saradivala je sa Parlamentom Timora kojem je pružala podršku u analizi zakonodavstva iz ugla ljudskih prava. Vlada Crne Gore je zahtijevala od Komesara UN za ljudska prava da odredi osobu koja će u Crnoj Gori raditi kao savjetnik za ljudska prava i pratiti implementaciju preporuka Komesara za ljudska prava i tijela Ujedinjenih nacija, uključujući i preporuke regionalnih i nacionalnih tijela, kao što je institucija Ombudsmana. U Crnoj Gori je uspostavljen nacionalni mehanizam za praćenje implementacije preporuka i njihovo pohanjivanje u bazu podataka o ljudskim pravima. Mehanizam je uspostavljen u saradnji sa resornim ministarstvima i Ministarstvom vanjskih poslova, a zadatak savjetnice UN za ljudska prava je da podrži resorna ministarstva u osnaživanju ove baze podataka kako bi se poboljšala implementacija preporuka.

Predsjednik Odbora za ljudska prava i slobode dr Halil Duković je zahvalio savjetnici UN za ljudska prava na interesovanju za rad Odbora, a što jača autoritet Odbora i detaljno je informisao o radu i ključnim aktivnostima koje ovo radno tijelo realizuje u okviru zakonodavne, kontrolne i nadzorne uloge Skupštine. Istakao je da Odbor kroz multisektorski pristup i izuzetnu saradnju sa Vladom Crne Gore, nadležnim ministarstvima, Zaštitnikom ljudskih prava i sloboda Crne Gore, međunarodnim organizacijama sa sjedištem u Crnoj Gori, kao i sa nevladinim organizacijama, doprinosi napretku u oblasti ljudskih prava i sloboda koji je posebno vidljiv u zakonodavnoj oblasti, ali i u praćenju primjene donešenih zakona. U skladu sa praksom usvajanja planskih dokumenata Odbor sačinjava Plan aktivnosti, prilikom čije izrade se rukovodi ocjenama stanja iznešenim u Izvještaju EK o Crnoj Gori, a pogotovo iznijetim kritikama i u cilju njihovog rješavanja utvrđuje konkretne aktivnosti koje realizuje u saradnji sa svim relevantnim subjektima. Prethodno, predlog plana se šalje nadležnim državnim organima, instituciji Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore, međunarodnim organizacijama sa sjedištem u Crnoj Gori i nevladinim organizacijama sa kojima Odbor ima kvalitetnu i kontinuiranu saradnju, koji upućuju svoje predloge i sugestije koje se razmatraju na sjednici Odbora u proširenom sastavu.

Predsjednik Odbora je predstavio zakonodavni postupak u Skupštini Crne Gore koji podrazumijeva razmatranje predloga zakona u radnim tijelima i na plenumu. Prethodno, u pripremi predloga zakona, Odbor za ljudska prava i slobode na zahtjev resornog ministarstva koristi

moćnost da delegira svog predstavnika za učeće u radu radne grupe za pripremu nacrtu zakona iz oblasti ljudskih prava i sloboda. Predlozi zakona koje utvrdi Vlada u najvećoj mjeri su usaglašeni sa međunarodnim standardima i evropskim zakonodavstvom u oblasti ljudskih prava. Odbor uvažava opravdane sugestije predstavnika nevladinog sektora usmjerene na poboljšanje predloženih zakonskih rješenja. O tome svjedoči i podatak da je zbog primjedbi predstavnika nevladinih organizacija koje se bave zaštitom prava osoba sa invaliditetom prilikom razmatranja Predloga zakona o zabrani diskriminacije lica sa invaliditetom Odbor donio Zaključak kojim je obavezao nadležno Ministarstvo za ljudska i manjinska prava da, u saradnji sa predstavnicima organizacija koje se bave zaštitom prava lica sa invaliditetom, poboljša tekst Predloga zakona, što je u definisanom roku i učinjeno. Takođe, saopštio je da monitoring nad radom Odbora vrši NVO „Građanska alijansa“ čiji predstavnik prisustvuje svim sjednicama Odbora.

Predsjednik Duković je naglasio da Odbor, u sklopu kontrolne i nadzorne uloge, razmatranjem godišnjih izvještaja koje nadležne institucije u skladu sa zakonom dostavljaju Skupštini Crne Gore, održavanjem kontrolnih i konsultativnih saslušanja na kojima se prati stepen realizacije preporuka Odbora i Zaključaka Skupštine prati aktivnosti nadležnih organa na unapređenju ljudskih prava i sloboda.

Takođe, ovaj Odbor je prepoznat po posjetama institucijama koje realizuje kako bi se poslanici uvjerali na koji način se sprovode zakoni i poštuju ljudska prava. Na taj način Odbor je posjetio brojne institucije koje se bave zaštitom prava djece, lica sa invaliditetom i lica lišenih slobode. Ovim aktivnostima, po pozivu Odbora, prisustvuju i predstavnici institucije Zaštitnika, međunarodnih organizacija sa sjedištem u Crnoj Gori, nevladinih organizacija sa kojima Odbor ima dobru saradnju, kao i predstavnici medija. Prilikom obilazaka ustanova identifikovani su određeni problemi koji su riješeni zajedničkom aktivnošću nadležnih organa, na koje je ovaj Odbor ukazivao preporukama. Djelotvornost kontinuirane nadzorne uloge Odbora prikazao je na primjeru pritvorskih jedinica u kojima je stanje značajno poboljšano i usklađeno sa međunarodnim standardima. Podsjetio je i na nedavnu posjetu Odbora Dnevnom centru za djecu i omladinu sa smetnjama i teškoćama u razvoju u Rožajama kada su se članovi Odbora uvjerali u posvećenost zaposlenih svim korisnicima uprkos kašnjenju zarada za prethodna tri mjeseca.

Odbor se izdvaja od drugih radnih tijela Skupštine organizovanjem javnih tribina širom Crne Gore o različitim temama koje se tiču ljudskih prava, a sve u cilju detaljnog informisanja građana sa njihovim pravima i obavezama. Posebna pažnja bila je posvećena upoznavanju građana sa Zakonom o zabrani diskriminacije i Zakonom o Zaštitniku/ci ljudskih prava i sloboda Crne Gore. Takođe, podsjetio je da je Odbor, u saradnji sa UNICEF-om, organizovao Javnu tribinu, kao doprinos Kampanji „Svako dijete treba porodicu“ koja je doprinijela značajnom povećanju srodničkog, a posebno nesrodničkog hraniteljstva u Crnoj Gori.

Dr Halil Duković je saopštio da bi Odbor imao širi spektar aktivnosti i još više radio, posebno na planu međunarodne saradnje, ali je ograničen finansijskim mogućnostima Skupštine. Odbor nema sopstvena budžetska sredstva, već se njegove aktivnosti finansiraju iz Budžeta Skupštine Crne Gore, pa se zbog nedostatka sredstava, nerazumijevanja značaja ljudskih prava i utvrđivanja prioriteta, u značajnoj mjeri ograničavaju aktivnosti Odbora i onemogućava se učeće članova Odbora na važnim međunarodnim skupovima o ljudskim pravima, iako su takvi događaji od ključnog značaja za unapređenje rada i razmjenu najboljih iskustava i praksi u ovoj oblasti. Na taj način, članovima Odbora nije omogućeno učeće na Seminaru „Parlamentarna uključenost u oblast ljudskih prava: Identifikovanje dobrih praksi i novih mogućnosti za djelovanje“, koji su Interparlamentarna unija i Kancelarija Visokog komesara UN-a za ljudska prava organizovali u Ženevi od 24. do 26. juna 2019. S obzirom da su na tom Seminaru parlamentima date preporuke

za unapređenje mogućnosti djelovanja i uključenosti u ljudska prava, članovi Odbora za ljudska prava i slobode će na nekoj od narednih sjednica biti upoznati sa njima.

Savjetnici UN za ljudska prava je saopšteno da je Odbor mnogo više respektabilan na međunarodnoj ravni, od predstavnika međunarodnih organizacija u Crnoj Gori i van nje koji prepoznaju materiju kojom se Odbor bavi kroz nastojanje da se dosegnu međunarodni standardi propisani konvencijama koje je Crna Gora potpisala. Ukazano je na Preporuku iz Rezolucije Savjeta UN za ljudska prava 35/29 (2017) kojom se insistira na jačanju saradnje parlamenta sa Interparlamentarnom unijom, naročito kroz rad Savjeta za ljudska prava i njegovog Univerzalnog periodičnog pregleda, kao i na preporuke sa Seminara za odbore za ljudska prava održanog u Ženevi u junu 2019. kojima se insistira na širenju dobrih praksi i doprinosa odbora za ljudska prava. S tim u vezi, ocijenjeno je da bi bilo važno ukazati na dobre prakse ovog Odbora zbog čega će savjetnica UN za ljudska prava biti pozvana na sve buduće sjednice Odbora kako bi se detaljno mogla upoznati sa njegovim radom i informisati o njegovim pozitivnim praksama. Takođe, biće joj dostavljani izvještaji sa zaključcima i preporukama Odbora o važnim pitanjima iz oblasti ljudskih prava.

Istaknuto je da bi bilo važno da Odbor za ljudska prava i slobode bude subjekt u UPR procesu, kao što su Vlada, Ombudsman i nevladine organizacije i da na taj način direktno participira u procesima koji se tiču ljudskih prava. Takođe, bilo bi važno da Odbor bude direktno uključen u sastav Nacionalnog mehanizma za praćenje implementacije preporuka UN tijela kako se ne bi naknadno uključivao i davao svoje preporuke.

Savjetnica UN za ljudska prava Anjet Lanting je uputila pohvale za rad Odbora i važne aktivnosti koje preduzima u monitoringu implementacije zakona i poštovanja ljudskih prava. Nastojanje Odbora da se poboljša implementacija zakona vrijedno je pohvale, kao i velika posvećenost Predsjednika Odbora ovoj oblasti. Pozitivnom je ocijenila praksu participacije civilnog društva, Ombudsmana i drugih zainteresovanih strana u radu Odbora, posebno u razmatranju predloga zakona.

Savjetnica Anjet Lanting je ponudila podršku i pomoć u radu Odbora koju bi mogla pružiti prilikom analize predloga zakona za koje bi pripremala sopstveni osvrt ili koristila postojeće mehanizme, odnosno opšte komentare tijela Ujedinjenih nacija o određenim temama, kao što su prava lica sa invaliditetom. Uputila je na korisne publikacije Komesara za ljudska prava i Interparlamentarne unije, među kojima su Priručnik o ljudskim pravima namijenjen parlamentarcima iz 2015. godine, kao i publikacije o ljudskim pravima iz ugla migracija, o pravima lica sa invaliditetom i o integrisanju pitanja o ljudskim pravima u budžet.

Savjetnica Anjet Lanting je podsjetila da institucija Zaštitnika ljudskih prava i sloboda i nevladine organizacije podnose svoj izvještaj u okviru UPR procesa i direktno su uključeni u proces. Ne vidi razlog zašto i Odbor ne bi bio uključen u taj proces, pa će to pitanje pokrenuti u Ženevi. Istakla je da je procedura za promjenu pravila spora i potrebno je donošenje određenih rezolucija i sugerisala da se ovo interesovanje Odbora zagovara i preko Interparlamentarne unije. Sagovornici su izrazili očekivanje da će saradnja između Odbora za ljudska prava i slobode i savjetnice UN za ljudska prava tokom njenog mandata u Crnoj Gori biti plodonosna i korisna za dalje unapređenje zaštite ljudskih prava u Crnoj Gori.

SEKRETAR ODBORA
Slava Burić

PREDSJEDNIK ODBORA
dr Halil Duković

